

REFERAT Klima & Miljøudvalget 2022-2025 d. 12-05-2023

Mødedato Fredag d. 12. maj 2023 kl. 08:30

Mødested Mødelokale Havet

Mødedeltagere Jørgen Ahlquist, Alex Sørensen, Anders Rohr Jørgensen, Kurt Bjerrum, Dino Selimovic, Jørn Boesen Andersen, Karin Schwartz

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Klima & Miljøudvalget - Budgetdrøftelse 3 i forhold til budgetperioden 2024-27.....	4
Fremtidig Klimafond.....	6
Investering af Klimafondsmidler i 2023.....	9
Plan for afvikling af sager vedr. havevanding.....	18
Miljøgodkendelse af industrisiloer på Tangevej 7, 6690 Gørding.....	20
Retningslinjer PFAS.....	25
Interesetilkendegivelse i forhold til deltagelse i projekt PLADS TIL VAND.....	28
Information, forespørgsler og orientering.....	31
Godkendelse af underskriftsblad.....	32

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Godkendt.

Punkt 2: Klima & Miljøudvalget - Budgetdrøftelse 3 i forhold til budgetperioden 2024-27

22/31548

Resumé

I budgetstrategien for Budget 2024-27 anmoder Økonomiudvalget de enkelte fagudvalg om at drøfte budgettet for 2024-27 i perioden 1. og 2. kvartal.

Klima & Miljøudvalget skal på mødet foretage den 3. Budgetdrøftelse.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget anmoder i budgetstrategien for Budget 2024-27 de enkelte fagudvalg om at drøfte budgettet på udvalgsmøder i perioden 1. og 2. kvartal.

Der foreligger endnu ikke et endeligt godkendt budgetcirkulære for budget 2024-27.

For Klima & Miljøudvalget er der lagt op til 3 budgetdrøftelser i perioden.

Der ønskes en drøftelse af budgetprocessen samt eventuelt overordnede politiske synspunkter vedrørende:

- Nødvendige og uafviselige forslag
- Sparekatalog
- Omprioriteringer inden for eget politikområde (Forslag under 500.000 kr.) og om det vil påvirke serviceniveauet.
- Materiale til aflevering

Der er planlagt følgende mødeforløb i Klima & Miljøudvalget:

Mødedato	Indhold
10. februar 2023	Budgetdrøftelse 1
24. marts 2023	Budgetdrøftelse 2
12. maj 2023	Budgetdrøftelse 3
31. maj 2023	Materialet til 1. behandling af budgettet gennemgås

Kompetencer

Klima & Miljøudvalget

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at Klima & Miljøudvalget drøfter Budget 2024-27.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Drøftet.

Punkt 3: Fremtidig Klimafond

23/9007

Resumé

Esbjerg Kommunes ambitiøse Klimaplan kræver løbende investeringer i udvikling og fremdrift af Klimaplanens indsatser. Derfor blev der ved budgetforlig 2023-2026 oprettet en Klimafond på 2,5 mio. kr. Klimafondens formål er, at sikre mulighed for økonomisk bidrag, støtte eller ressourcer til såvel interne tværgående klima- og bæredygtighedsprojekter, som eksterne borger- og virksomhedsvendte projekter der er nødvendige for at nå målsætningen om CO₂-neutralitet i 2030. Desuden er fonden essentiel for, at Esbjerg Kommune fortsat kan opretholde og styrke kommunens rolle som bæredygtigt fyrtårn. Derfor bør der frem mod 2030 afsættes 2,5 mio. kr. årligt til opretholdelse af Klimafonden.

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, at indhold og formål med en fremtidig Klimafond drøftes.

Sagsfremstilling

På baggrund af budgetforlig 2023-2026 blev der oprettet en Klimafond med 2,5 mio. kr. til at understøtte Esbjerg Kommunes ambitiøse målsætning om at være CO₂-neutrale i 2030. I samme ombæring blev det besluttet at fagudvalget skulle arbejde videre med udviklingen af Klimafonden, samt at en konkret beskrivelse af en fremtidig Klimafond skulle sendes til behandling i Økonomiudvalg og Byråd.

Det er afgørende at vi som samfund investerer yderligere i klima og den grønne omstilling. De globale ambitioner og ønsker er høje, men ifølge FN's Klimapanel IPCC investeres der langt fra nok i omstillingen. Vi er hurtigt på vej mod en global temperaturstigning på 1,5 grader, og endnu mere hvis ikke omstillingen tager fart. Med Esbjerg Kommunes ambition om CO₂-neutralitet i 2030, er det ikke tilstrækkeligt at vi er afventende og forventer at kunne læne os op ad øvrige kommuners handlinger. Som foregangskommune med en af de mest ambitiøse Klimaplaner og med Danmarks 5. største by i fokus, er det i stedet os som mange andre kommuner og byer kigger til for at lære af. Esbjerg som grøn foregangskommune, Bæredygtig Energimetropol og med en nøglerolle i udvidelsen Europas VE-produktion gør at vi allerede har vind i sejlene i den grønne omstilling. Det forpligter, og derfor er det vigtigt at vi fremadrettet også lægger handling bag ambitionerne og styrker vores position som et bæredygtigt fyrtårn i Danmark.

Klimafonden er ét initiativ der viser at Esbjerg Kommune vil lægge handlinger bag ambitionerne i Klimaplanen. Klimafonden er essentiel for, at flere af de indsatser der er beskrevet i Klimaplanen kan realiseres. Fonden skal sørge for at der er midler til at undersøge, igangsætte og drive indsatser der er nødvendige for at målsætningen i 2030 kan nås. En forudsætning for det er, at vi aktivt indgår i udviklingsprojekter med foreninger, virksomheder, rådgivere og øvrige kommuner der kan være med til at rykke udviklingen i den rigtige retning. Det er ikke nok vi afventer andres løsninger.

Klimafonden skal understøtte den generelle omstilling Esbjerg Kommune, både borgerrettede, virksomhedsrettede og interne indsatser. Mulige indsatser og projekter som Klimafonden kan understøtte kan, uden at være begrænset til, være:

- Opretholdelse af en lokal Klimafond hvor privatpersoner, lokale foreninger og virksomheder kan søge om midler til projekter og arrangementer med klimamæssig fokus
- Sikre midler til igangsættelse og engagement i lokale udviklingsprojekter der kan styrke Esbjerg Kommunes position som bæredygtigt fyrtårn
- Sikre ressourcer til at Esbjerg Kommune kan engagere sig i internationale projekter med ambitiøse målsætninger på klimaområdet
- Understøtte investeringer i lokale omstillingsprojekter – fra ladeinfrastruktur til skovrejsning
- Sikre midler til etablering af borgerenergifællesskab der kan sørge for elektricitet til kostpris for kommunens borgere og SMV'er
- Understøtte løbende udvikling af Klimapartnerskabsindsats så det holdes relevant og giver værdi for virksomhederne
- Understøttelse af Esbjerg Kommunes rolle i udvikling af VE-udbygningen der er essentiel for, at vi kan nå målsætningen i 2030

- Sikre midler til ekspertundersøgelser inden for forskellige fagområder der er nødvendige for, at målsætninger i Klimaplanen kan realiseres
- Sikre ressourcer til etablering af et potentielt borgerenergifællesskab
- Oprettelse af fond interne investeringer i Esbjerg Kommune. Fonden skal gøre det muligt for afdelinger at søge om tilskud til fx ladeinfrastruktur, solceller, omstilling af biler til nulemission m.fl.

For at Klimafondens midler kan anvendes til en indsats eller projekt, er det vigtigt at indsatsen eller projektet opfylder én eller flere af nedenstående parametre:

1. Skal bidrage med en direkte relativt væsentlig reduktion af drivhusgasudledninger eller
2. Understøtter en reel reduktion indirekte.
3. Skal have et almennyttigt formål og opfylde en kommunal interesse

Som udgangspunkt forventes midlerne i Klimafonden generelt fordelt som nedenstående:

- 60% til virksomheds og/eller landbrugsrettede indsatser
- 20% til borger-/foreningsrettede indsatser
- 20% til interne indsatser

Frem mod 2030 kan der ske store ændringer i det samfundsmæssige og politiske fokus for reduktion af CO₂-udledninger. Klimafonden vil frem mod 2030 være en essentiel faktor for, om de nødvendige tiltag kan realiseres på baggrund af politiske og lovmæssige ændringer.

Det foreslås derfor, at der hvert år frem mod 2030 afsættes 2,5 mio. kr. i en Klimafond, ud fra følgende forudsætninger:

- Klimafondens formål er, at sikre mulighed for økonomisk bidrag, støtte eller ressourcer til såvel interne tværgående klima- og bæredygtighedsprojekter, som eksterne borger- og virksomhedsvendte projekter der er nødvendige for at nå målsætningen om CO₂-neutralitet i 2030
- Midlerne til Klimafonden indgår som del af drifts-budgettet

Første kvartal hvert år forelægger Teknik & Miljø mulige indsatsområder for Klimafondens midler i det pågældende år til beslutning for Klima & Miljøudvalget.

Vision 2025

Grønt liv og bæredygtighed – Esbjerg går foran som foregangskommune og prioriterer bæredygtighed og innovative klimaløsninger

Energi i hverdagslivet – øget velfærdsydelser og infrastruktur

Livskvalitet og sundhed – Øget sundhed og bevægelse

Lovgrundlag, planer mv.

Esbjerg Kommunes DK2020 Klimaplan – CO₂-neutralitet I 2030

Danmarks nationale mål om 70% reduktion af CO₂ i 2030

Økonomi

2.500.000 kr. afsættes årligt til en Klimafond

Kompetencer

Klima & Miljøudvalget

Indstilling

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller, at indhold og formål med en fremtidig Klimafond drøftes.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Drøftet.

Punkt 4: Investering af Klimafondsmidler i 2023

23/9007

Resumé

Klimafonden kan bidrage med økonomisk støtte eller ressourcer til interne tværgående klima- og bæredygtighedsprojekter samt til eksterne borger- og virksomhedsrettede projekter, der understøtter Esbjerg Kommunes mål om CO₂-neutralitet i 2030. Det foreslås, at der prioriteres midler til 8 klimaindsatser i 2023.

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, at Klimafondens midler afsættes til de prioriterede indsatser.

Sagsfremstilling

Esbjerg Kommune har en ambitiøs klimaplan, der sigter mod, at Esbjerg Kommune er CO₂-neutral i 2030.

For at Esbjerg Kommune kan nå målet, kræver det, at der løbende prioriteres midler til udvikling og investeringer i teknologier og projekter, der bidrager til og understøtter denne målsætning. Derfor blev der i budgetforliget 2023-2026 bevilget 2,5 mio. kr. til en klimafond i 2023.

Klimaområdet er under stort politisk pres både nationalt og internationalt, ikke mindst på baggrund af seneste rapport fra FN's Klimapanel IPCC, der igen understreger vigtigheden af, at der nu investeres massivt i den grønne omstilling. Hovedpunkter fra rapporten:

1. Vi kan forvente en global stigning på 1,5 grader allerede i starten af 2030'erne.
2. Den globale udledning af drivhusgasser er øget de sidste 10 år. Opvarmningen skyldes utvetydigt drivhusgasser fra menneskelig aktivitet. For at overholde Parisaftalens målsætninger skal udledninger toppe i 2025, og være reduceret med minimum 43% inden 2030 ift. 2019.
3. Vedvarende energi er blevet billigere end fossil energi, hvis statsstøtten til fossil energi fratages. Udgifter til etablering af solenergi er faldet med 85% fra 2010-2019, mens vindenergi er faldet med 55%.

Klimafonden kan bidrage med midler til de indsatser, der skal til for, at vi rykker i den rigtige retning mod Byrådets målsætning om CO₂-neutralitet i 2030, og sikre at der løbende er midler til at igangsætte projekter, investere i teknologi og økonomisk at understøtte den kommunale drift samt forankringen i både virksomheder og lokalsamfund i den grønne omstilling.

I 2023 bør Esbjerg Kommune prioritere at afsætte midler til én eller flere af nedenstående investeringsforslag. Forvaltningen foreslår følgende indsatser svarende til 2,5 mio. kr.:

1. Klimapartnerskab med Landbrug:

Landbruget står for 40% af vores samlede geografiske udledning og er derfor et vigtigt område at prioritere understøttende indsatser.

Nationalt har SVM regeringen en kommende CO₂-afgift på landbruget med i regeringsgrundlaget. Som en kommune med

meget landbrug er det derfor vigtigt, at vi understøtter den bæredygtige udvikling i vores landbrug til gavn for både klima og konkurrencedygtighed.

Derfor foreslås det, at der prioriteres midler til et samarbejdsprojekt med landbrugets interesseorganisation, rådgiver og fem af kommunens landbrugsbedrifter.

I projektet hjælper vi de fem landbrug videre med den grønne omstilling og tester værktøjer og muligheder af. Samtidigt kan de fem landbrug – og deres løbende erfaringer og resultater - fungere som inspiration og best-practice for resten af kommunens landbrug. Både interesseorganisation og bedrifter skal selv dække en del af udgifterne til projektet.

Aktiviteter i projektet kan være, uden at begrænses til:

- Udarbejdelse af klimaregnskaber for bedrifter, samt reduktionssti
- Kortlægning af biogas/pyrolyse-potentialer
- Handlemuligheder for reduktion af direkte udledninger fra stald
- Assistance til fondsøgning for yderligere klimareducerende aktiviteter

Der afsættes en pulje på: 400.000 kr.

2. Realisering af klimamålsætninger i Klimapartnerskabsvirksomheder

Tiltag i Klimaplanen omkring etablering af klimapartnerskaber, er noget som mange virksomheder er interesseret i. Indtil nu har der været fokus på at udarbejde baseline for virksomhedernes CO₂-udledninger, og på den baggrund sætte ambitiøse målsætninger der understøtter kommunens overordnede målsætning om CO₂-neutralitet i 2030. Flere af virksomhederne har store ambitioner og ønsker at handle på dem, men mangler redskaberne til at få omsat målsætningerne til reel handling. Derfor skal vi udvide indsatsen for vores Klimapartnere, så vi med hjælp fra eksperter, kan sætte skub i udviklingen og hjælpe virksomhederne med at realisere deres målsætninger. Derfor vil vi i samarbejde med lokale konsulenter udvikle fælles værktøjer samt et katalog med indsatser, der kan nedbringe CO₂-udledningen fra klimapartnerskabsvirksomhederne. Dette kan indebære kortlægning af virksomhedens energiforbrugsmønster, affaldsflow eller lignende. Indsatsen vil også indebære et økonomisk bidrag fra virksomhederne.

Der afsættes en pulje på: 250.000 kr.

3. Grøn omstilling af bilflåde

I Esbjerg Kommune har vi et mål om, at alle kommunens egne og leasede biler er nulemissionsbiler i 2030. Lige nu har vi ca. 600 personkøretøjer, hvoraf kun 27 er emissionsfrie. Det er under 5 %. Der bør prioriteres at afsætte midler til en undersøgelse af investeringsbehovet af kommunens bilflåde til nul-emissionsbiler, som kommunens forvaltninger kan bruge som guideline for den nødvendige økonomiske investering.

Der afsættes en pulje på: 70-100.000 kr.

Omstilling af bilflåden er i høj grad udfordret af investeringsomkostningerne hos de enkelte forvaltninger for den indledende etablering af ladeinfrastruktur. Derfor foreslås at afsætte midler løbende til at understøtte den enkelte afdeling

i etableringen af ladeinfrastruktur til deres køretøjer på de adresser, hvor der forventeligt vil være drift over en længere årrække.

Der afsættes en pulje på: 1.000.000 kr.

4. Lokal klimakonference

Klimamålsætninger og krav er blevet en del af mange virksomheder og organisationers daglige virke. EU-direktiv og nationale krav sætter retningen for samfundets udvikling og for nogle virksomheder kan det være en konkurrencemæssig fordel at stå forrest i denne udvikling. For at inspirere og understøtte endnu flere virksomheder og organisationer i den grønne omstilling vil vi som Bæredygtig Energimetropol derfor afholde en lokal klimakonference i efteråret 2023. Klimakonferencen skal være for alle interesserede virksomheder, organisationer og foreninger, der vil arbejde aktivt med den grønne omstilling. På konferencen vil der være oplæg fra både Esbjerg Kommune, Klimapartnere samt eksperter på klimaområdet.

Der afsættes en pulje på: 150.000 kr.

5. Ansøgningspulje for lokale klimaprojekter

I Esbjerg Kommune har vi fokus på at understøtte lokale foreninger og ildsjæle, der vil gøre en forskel. Klimafonden skal derfor også være med til at understøtte lokale klimaprojekter, der kan sætte fokus på klima. Derfor skal der oprettes en fond hvor lokale kan søge midler til klimaprojekter, der kan engagere borgerne i den grønne omstilling.

Der afsættes en pulje på: 100.000 kr.

6. Forundersøgelse for etablering af et borgerenergifællesskab

Etablering af et borgerenergifællesskab kan gøre det muligt for Esbjerg Kommune at sikre vedvarende energi til kostpris for kommunens borgere og SMV'er, der kan indgå i fællesskabet.

Før der etableres et eventuelt borgerenergifællesskab, bør grundlaget for denne investering undersøges nærmere. Der er tidligere blevet udarbejdet et skøn for potentialet for fællesskabet ved deltagelse af alle borgere samt SMV'er. Det forventes dog ikke, at alle borgere vil være deltagende i fællesskabet fra etableringen.

For at sikre at der fremadrettet investeres i VE-anlæg, der svarer til energibehovet i fællesskabet ønskes derfor en undersøgelse af det mulige potentiale for deltagere i fællesskabet ved etablering, samt en handleplan for løbende udvidelse af både deltagere og VE-anlæg over en årrække.

Der afsættes en pulje på: 150.000 kr.

7. Omstilling af kommunens entreprenørbiler og maskiner

Omstillingen af mindre og større arbejdsmaskiner er et område under hastig udvikling. Samtidig er det et mål i Klimaplanen, at alle kommunens egne entreprenørmaskiner er nulemissionsdrevne i 2030.

Investering i grønne arbejdsmaskiner har færre løbende driftsudgifter, men bremses af behov for store initiale investeringer. Desuden afbetales de fleste maskiner over en periode på 10 år. Dette gør investeringen meget følsom over for ændringer i økonomiske og lovmæssige rammer såsom brændstofafgifter, tilskudsordninger, vægtafgifter m.m. Samtidig skal der laves langsigtede planer for investeringen.

For at understøtte udviklingen er det derfor nødvendigt med en undersøgelse af hvilke økonomiske, lovmæssige og teknologiske ændringer, der kan forventes frem mod 2030. Desuden skal der udarbejdes en investeringsplan for omstillingen der tager højde for den øgede initiale investering samt reducerede driftsomkostninger, og hvordan dette kan understøtte den løbende udskiftning af entreprenørbiler og maskiner

Der afsættes en pulje på: 70-100.000 kr.

8. Pulje til kommende projekter

Som følge af FN's seneste rapport, kan der forventes et yderligere fokus på klimaændringer og de dertilhørende nødvendige tilpasninger vi som samfund skal gøre os for at holde den globale temperaturstigning under først og fremmest 1,5 grader. Derfor er det vigtigt, at vi som kommune løbende kan sætte gang i relevante projekter og tiltag der er i samfundets, borgernes og kommunens interesse i takt med udviklingen. For at sikre kommunens råderum inden for klimaområdet skal der afsættes midler til løbende interne projekter og tiltag.

Der afsættes en pulje på: 250.000 kr.

Udover ovenstående indsatser, kan følgende alternative prioriteres i stedet:

- Etablering af fællesskaber for etablering af VE-anlæg

I Esbjerg Kommune har vi flere virksomheder, der er engageret i den grønne omstilling. En stor del af mange virksomhedernes CO₂-aftryk stammer fra energitunge processer.

For meget store virksomheder er det muligt at indgå i samarbejder med udviklere af VE-anlæg til at producere VE til virksomheden. For mindre SMV'er er det muligt at indgå i fællesskaber som f.eks. Borgerenergifællesskaber eller VE-fællesskaber. Virksomheder der falder uden for disse kategorier, har begrænsede muligheder for at etablere VE-anlæg der

vil give en mærkbar effekt på deres CO2-udledning. Det skyldes, at virksomheden er for stor til at indgå i et fællesskab samt der ikke er økonomisk interesse fra udviklere til at etablere mindre VE-anlæg.

Som kommune kan vi understøtte den grønne omstilling i disse virksomheder ved at facilitere en proces, hvor der samles interesserede virksomheder i et partnerskab sammen med udviklere af VE-anlæg. På den måde kan virksomhederne få dækket en del af deres energiforbrug med VE, mens udviklere vil finde projektet stort nok til at være økonomisk rentabelt.

Der afsættes en pulje på: 150.000 kr.

- Omlægning af lavbundsjord

Lavbundsjord er medvirkende til en stor del af udledningen fra landbrug, og er derfor en prioriteret indsats i Esbjerg Kommunes Klimaplan. Målet er, at der omlægges 3.370 hektar inden 2030.

Omkring Esbjerg Lufthavn er der et område på ca. 1.000 hektar, der kræver ekstern konsulentundersøgelse for at vurdere risikoen ved omlægning i forhold til lufthavnens drift.

Der afsættes en pulje på: 100.000 kr.

- Omstilling af tung transport

Tung transport, primært lastbiler, er fortsat drevet af fossile brændstoffer. Sektoren er under stor udvikling, og der er fx etableret ladestandere på 400kW til lastbiler i Høje Tåstrup.

Som Energimetropol med store CO2-ambitioner og med stor erhvervshavn, er det vigtigt, at vi følger og understøtter udviklingen. Derfor foreslås der at afsætte midler til en markedsundersøgelse af behovet samt optimale placeringer for fremtidig ladeinfrastruktur for tung transport i samarbejde med lokale aktører.

Der afsættes en pulje på: 70-100.000 kr.

- Styrkelse af kollektiv transport i landdistrikter med Nabogo

Transport er Esbjerg Kommunes tredjestørste udleder af CO2. Og dykker vi ned i tallene, så står personbilerne for knap 70 %.

I klimaplanen har vi et konkret borgerrettet tiltag, der handler om at styrke muligheder og incitament for alternativer til fossilbiler. Derfor foreslås det, at vi investerer i et foreløbigt 2-årigt partnerskab med Nabogo, der genererer CO2-reduktioner gennem øget brug af samkørsel.

Nabogo er en Vejle-baseret, datadrevet og app-baseret samkørselsvirksomhed, der fremmer samkørsel i landdistrikterne, koblet sammen med den eksisterende offentlige transport via app og rejseplanen.

Nabogo er allerede til stede i 25 danske kommuner, bl.a. det meste af Nordjylland, Sjælland og i Vejle. Her har de stor succes med at rykke folk sammen i bilerne, typisk med knudepunkter omkring den eksisterende infrastruktur, så de faktisk

også øger billettallene i den omkringliggende offentlig transport. Samtidigt afhjælper samkørsel trængsel på veje og udfordringer med parkering. Erfaring fra andre kommuner viser også, at det er væsentligt billigere pr. person, end det der betales pr. passager for flextrafik og landdistriktsbusser.

Appen gør det nemt at finde andre, der skal samme vej. Og den er fuldt integreret med rejseplanen, så man let kan kombinere samkørsel med tog eller bus.

Vi er i øjeblikket i dialog med Varde Kommune omkring fælles brug af Nabogo, hvilket kun vil styrke potentialet, da der er op mod 8.000 (2017-tal) daglige pendlere mellem Varde og Esbjerg.

Der afsættes en pulje på: 566.000 kr. (betales over to år) med

307.000 første år og 259.000 kr. året efter

- **Cykelplan**

Esbjerg Kommune har en ambitiøs cykelplan. Som også et vigtigt tiltag i Klimaplanen, der understøtter Klimaplanens mål om at 30 % pendler på cykel op til 5 km i stedet for at bruge bilen i 2026, 40% i 2040 og 50% i 2050. I 2019 var niveauet 18%.

41% af de beskæftigede i Esbjerg Kommune har fx under 5 km til arbejde, her ligger derfor et stort potentiale, for at flytte nogen fra bil til cykel. Det anbefales, at der afsættes understøttende midler til igangsættelse af cykelplanens indsatser målrettet pendlere, der fx kunne være indkøb af elcykler, der kan udlånes til borgere i forsøgsperiode for at flytte flere over på cykel.

Der afsættes en pulje på: 150.000 kr.

Der kan pga ressourcemæssige begrænsninger være indsatser, der ikke når at igangsættes i 2023. Eventuelle overskydende midler som følge af ikke igangsatte tiltag bør derfor overføres til budgetår 2024.

Vision 2025

Grønt liv og bæredygtighed – Esbjerg går foran som foregangskommune og prioriterer bæredygtighed og innovative klimaløsninger

Energi i hverdagslivet – øget velfærdsydelser og infrastruktur

Livskvalitet og sundhed – Øget sundhed og bevægelse

Lovgrundlag, planer mv.

Esbjerg Kommunes DK2020 Klimaplan – CO2-neutralitet I 2030

Esbjerg Kommunes Cykelplan 2022-2026

Danmarks nationale mål om 70% reduktion af CO2 i 2030

Økonomi

2.500.000 kr. af Klimafondsmidler på baggrund af budgetforlig 2023-2026

Kompetencer

Indstilling

Direktøren for Teknik og Miljø indstiller til Klima- & Miljøudvalget, at Klimafondens midler afsættes til de prioriterede indsatser.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 21-04-2023

Sendes tilbage til forvaltningen.

Forvaltningen oplyser

På baggrund af Klima & Miljøudvalgsmøde d. 12/05 foreslås følgende fordeling:

1. Pulje til Landbrugsindsatser

Landbruget står for 40% af vores samlede geografiske udledning og er derfor et vigtigt område at prioritere understøttende indsatser.

Nationalt har SVM regeringen en kommende CO₂-afgift på landbruget med i regeringsgrundlaget. Som en kommune med meget landbrug er det derfor vigtigt, at vi understøtter den bæredygtige udvikling i vores landbrug til gavn for både klima og konkurrencedygtighed.

Puljen skal derfor gå til at understøtte landbrugsbedrifterne i omstillingen.

Indsatser i puljen kan, uden at være begrænset til, være:

- Opstart af pilotprojekt for udvalgte bedrifter i samarbejde med landbrugsinteressenter og rådgiver med fokus på fx:
  - Udarbejdelse af klimaregnskaber, samt reduktionssti
  - Kortlægning af biogas/pyrolyse-potentialer
  - Kortlægning af handlemuligheder for reduktion af udledninger fra stald
- Undersøgelse af mulige nationale projekter for reduktion af CO₂-udledning fra landbrug samt assistance i forbindelse med eventuelle ansøgninger

Der afsættes en pulje på: 700.000 kr.

2. Erhverv og klimapartnerskabspulje

Esbjerg Kommune har mange mellemstore og energitunge virksomheder der ligeledes er en essentiel del af målsætningen om CO₂-neutralitet i 2030. Dette skyldes at energiområdet med sine 42% er det område der bidrager til den største udledning af drivhusgasser i Esbjerg Kommune.

På baggrund af dette blev der i forbindelse med udarbejdelsen af DK2020 Klimaplanen oprettet "Klimapartnerskaber" mellem Esbjergensiske virksomheder og Esbjerg Kommune. Målet er at få de lokale virksomheder til ligeledes at arbejde mod CO₂-neutralitet i 2030. I dag er der etableret 14 klimapartnerskaber mellem erhvervslivet og Esbjerg Kommune, dette skal øges væsentligt i de kommende år. Det foreslås derfor at der afsættes en pulje så endnu flere virksomheder vælger at blive klimapartner, samt for at understøtte det lokale erhvervsliv generelt med den grønne omstilling.

Indsatser i puljen kan, uden at være begrænset til, være:

- Indsatser til at fremme kendskab til klimapartnerskabssamarbejdet
- Indsatser til at understøtte virksomhederne i at realisere de målsætninger der sættes på baggrund af klimapartnerskabssamarbejdet
- Indsatser til at udvikle klimapartnerskaberne for at skabe endnu mere værdi for virksomheder og samfund
- Pilotprojekter til at understøtte kommunens virksomheder i omstillingen, som fx understøttelse af omstilling af tung transport
- Facilitering af Klimakonference for det lokale erhvervsliv og organisationer i tæt samarbejde med lokale aktører og klimapartnerskabsvirksomheder

Der afsættes en pulje på: 600.000 kr.

3. Pulje til lokalt engagement i klimadagsordenen

For at nå i mål med målsætningen i 2030 er det vigtigt at også lokalsamfundet engageres i omstillingen. Der er allerede private og lokale foreninger der gør en stor indsats i den grønne omstilling. Dette kan vi som kommune forstærke ved at bidrage til at disse indsatser kan udvikle sig og i endnu højere grad engagere lokalbefolkningen i klimadagsordenen. Desuden er det vigtigt at der igangsættes indsatser på initiativ af lokale.

Derfor foreslås det, at der afsættes en pulje til at styrke lokalsamfundets engagement i klimadagsordenen.

Indsatser i puljen kan, uden at være begrænset til, være:

- Oprettelse af pulje til lokale klimaarrangementer og projekter, som private og lokale foreninger kan søge for ekstra midler
- Oprettelse af et ungeklimaråd
- Oprettelse af pulje til ungeklimaråd der kan finansiere indsatser og projekter som ungeklimarådet finder særligt relevante
- Understøttende aktiviteter for at engagere og motivere lokale foreninger i klimaarbejdet i lokalområdet

Der afsættes en pulje på: 300.000 kr.

4. VE-udbredelsespulje

En af de primære indsatser der skal gøre Esbjerg Kommune CO₂-neutral i 2030, er udbygning af VE så virksomheder og borgere i kommunen kan have grøn varme og elektricitet. I Esbjerg Kommune er vi godt i gang med udviklingen med en 50MW havvandsvarmepumpe til fjernvarmen, samt planer for sektorkobling så overskudsvarme fra industriel produktion ligeledes leveres til fjernvarmenettet. Desuden er vi ambitiøse på udviklingen af VE-anlæg som sol og vind så vi kan levere grøn strøm i takt med den øgede efterspørgsel de kommende år. Samtidig er det vigtigt, at nye VE-anlæg etableres i tæt samarbejde mellem udvikler og nære lokalsamfund. I den sammenhæng er det vigtigt at vi som kommune er klædt godt på til at kunne håndtere processen og sørge for gennemsigtighed i de enkelte aftaler inden for et kompliceret fagområde. Samtidig kan vi som kommune facilitere og drive en proces hvor vi i samarbejde med flere lokale virksomheder og udviklere kan gøre det muligt at udbygge endnu flere VE-anlæg.

Derfor foreslås det, at der afsættes en pulje til at styrke udviklingen af VE-anlæg i kommunen.

Indsatser i puljen kan, uden at være begrænset til, være:

- Understøttelse af kommunens rolle ved etablering af VE-anlæg i samarbejde med udvikler og lokalsamfund
- Undersøgelse og facilitering af etablering af VE-anlæg via samarbejder med og mellem lokale virksomheder
- Forundersøgelse samt udviklingsplan for oprettelse og drift af et borgerenergifællesskab frem mod 2030

Der afsættes en pulje på: 600.000 kr.

5. Pulje til fremtidige projekter

Som følge af FN's seneste rapport, kan der forventes et yderligere fokus på klimaforandringer og de dertilhørende nødvendige tilpasninger vi som samfund skal gøre for at holde den globale temperaturstigning under først og fremmest 1,5 grader.

Derfor er det vigtigt, at vi som kommune løbende kan sætte gang i relevante projekter og tiltag der er i samfundets, borgernes og kommunens interesse i takt med udviklingen. For at sikre kommunens råderum inden for klimaområdet skal der afsættes midler til løbende interne projekter og tiltag.

Der afsættes en pulje på: 300.000 kr.

Der kan på grund af ressourcemæssige begrænsninger være indsatser, der ikke når at igangsættes i 2023. Eventuelle overskydende midler som følge af ikke igangsatte tiltag bør derfor overføres til budgetår 2024.

Ny indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at Klimafondens midler i 2023 fordeles i de 5 angivne puljer.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Godkendt.

Punkt 5: Plan for afvikling af sager vedr. havevanding

23/9240

Resumé

Opfølgning på tilladelser til havevanding er i en årrække blevet nedprioriteret til fordel for opgaver med vandværksindvinding, industriindvinding og markvanding, som er højere prioriteret ift. forsyningssikkerhed, miljøbeskyttelse og erhvervsinteresser. Teknik & Miljø har lavet et oplæg til, hvordan sagskøen vil blive søgt nedbragt indenfor en 5-årig periode.

Det indstilles, at handlingsplanen godkendes.

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, at handlingsplanen godkendes.

Sagsfremstilling

Havevandingsboringer i Esbjerg & Fanø kommuner er normalt 10-15 m dybe og normalt kun placeret på steder, hvor de ikke udgør en forureningsrisiko ift. jord og grundvand, ligesom den mulige indvinding ikke umiddelbart vil give gene ift. andre indvindinger som vandværker og lignende.

Normal sagspraksis er, at der meddeles en midlertidig 1-årig tilladelse til etablering af havevandingsboring og herefter en endelig 15-årig indvindingstilladelse. Fornyelse af indvindingstilladelsen meddeles normalt også for 15 år.

Det er lodsejers ansvar at sikre, at tilladelsen er gældende. Normal praksis er, at Teknik & Miljø kontakter lodsejer og anmoder om, at der ansøges om fornyelse af indvindingstilladelsen, når tilladelsen udløber. Der er løbende havevandingsboringer, hvor tilladelsen udløber og skal fornyes.

Opfølgning på tilladelser til havevanding er i en årrække blevet nedprioriteret til fordel for opgaver med vandværksindvinding, industriindvinding og markvanding, som er højere prioriteret ift. forsyningssikkerhed, miljøbeskyttelse og erhvervsinteresser. I perioden 2010-2021 er der prioriteret at afvikle en sagskø for markvandingstilladelser, der stammede fra kommunalreformen, Ribe Amt og Vandplan 1.

Dette indebærer, at der er ca. 1.500 havevandingsanlæg, hvor indvindingstilladelsen er udløbet, uden at lodsejerne er blevet kontaktet og anmodet om at ansøge om endelig/fornyset indvindingstilladelse eller at sløjfe boringen.

Der har i perioden 2020-2022 været forsøgt at udvikle en sagsbehandlingsrobot som kunne forestå hovedparten af sagsbehandlingen. Projektet er opgivet ultimo 2022, idet robotten ikke kunne producere det ønskede resultat.

Teknik & Miljø har lavet et oplæg til, hvordan sagskøen vil blive søgt nedbragt indenfor en 5-årig periode.

Handlinger i 2023

I 2023 vil der blive lavet opfølgning på 191 sager, hvor der er meddelt tilladelse til etablering af boring, men aldrig ansøgt om endelige indvindingstilladelse.

Der er endvidere 356 tilladelser, som er udløbet/udløber i perioden 2019-2023.

I alt påbegyndes de i alt 557 tilladelser i 2023. Det er uvist hvorvidt alle sager kan afsluttes, idet visse sager kan være endog meget tidskrævende, såfremt der skal foretages håndhævelse.

Restpulje ultimo 2023 ca. 1.000 sager.

2024

Der er 270 tilladelser, som udløb i perioden 2008-2018 og 56 tilladelser, som udløber i 2024, i alt 326 sager.

Restpulje ultimo 2024 ca. 700 sager.

I 2024 vil der blive foretaget evaluering af sagsfremdrift.

2025

Der er 200 tilladelser, som udløb i perioden 1997-2007 og 68 tilladelser, som udløber i 2025, i alt 268 sager.

Restpulje ultimo 2025 ca. 475 sager.

Handlinger i 2026

De resterende ca. 475 havevandingsboringer, der ikke har en tilladelse til havevandning, vil blive forsøgt håndteret i 2026, men det er svært at vurdere sagsbehandlingstiden, da det er meget gamle sager. Det er typisk gamle husholdningsboringer, som tidligere har været anvendt til drikkevand til husholdning.

Lovgrundlag, planer mv.

Vandforsyningsloven LBK nr. 602 af d. 10/05/2022

Bekendtgørelse om vandindvinding og vandforsyning BEK nr. 470 af 26/04/2019

Økonomi

Løses inden for eksisterende driftsbudget vha. overførte midler fra tidligere budgetår.

Kompetencer

Klima & Miljøudvalget.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at handlingsplanen godkendes.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Godkendt.

Punkt 6: Miljøgodkendelse af industrisiloer på Tangevej 7, 6690 Gørding

23/1317

Resumé

Teknik & Miljø har den 10. januar 2023 modtaget en ansøgning om at opføre 3 fodersiloer, et tårntørreri og en forsilo på Tangevej 7, 6690 Gørding. Ansøger er Bakkebo Landbrug ApS v. Martin Lund Madsen.

I 2020 blev 2 identiske fodersiloer godkendt opført på ejendommen. Sagen blev forelagt det daværende Plan- & Miljøudvalg. Direktionens indstilling om at miljøgodkende siloerne på vilkår om materiale, farve, maksimal højde og diameter blev godkendt i Byrådet.

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, at

1. der arbejdes videre med et udkast til miljøgodkendelse i overensstemmelse med den indsendte ansøgning.
2. udkastet til miljøgodkendelse til opførelse af yderligere 3 fodersiloer med tilhørende kornfremføring samt et tårntørreri og en forsilo sendes i høring med henblik på at meddele miljøgodkendelse.

Sagsfremstilling

Der søges om at opføre 3 fodersiloer med tilhørende kornfremføring. Fodersiloerne placeres i nordlig forlængelse af de to 2 fodersiloer, der er blevet godkendt opført på ejendommen i maj 2020. Siloerne er endnu ikke opført.

Derudover søges der om at opføre et tårntørreri og en førsilo i tilknytning til et foderpåslag, der er accepteret opført syd for fodersiloerne i 2021.

Alle siloer herunder også tårntørreret og førsiloen har samme højde på maksimalt 22,6 m (24,0 m inkl. kornfremføring). De 3 fodersiloer har en diameter på 22,85 m. Højden og diameteren er den samme som de 2 tidligere godkendte fodersiloer. Tårntørreret og førsiloen har en diameter på hhv. 4,3 m og 8,2 m. Alle siloer opføres i galvaniseret og umalet stål.

Sagen forelægges Klima & Miljøudvalget forud for den offentlige høringsperiode, da der er tale om en markant udvidelse af det tidligere godkendte projekt fra 2020, som blev forelagt det daværende Plan- & Miljøudvalg.

Der er indsendt tegninger og visualiseringer fra tre fotopunkter af de 5 fodersiloer med tårntørreri, førsilo og foderpåslag. Til sammenligning er der medtaget visualiseringer af de 2 fodersiloer fra projektet i 2020. Materialet er vedlagt som ”Visualisering og tegninger”.

Teknik & Miljø vurderer, at siloerne ikke er erhvervsmæssig nødvendig for driften af landbrugsejendommen på Tangevej 7, fordi der også skal opbevares korn i siloerne til udfodring på ansøgers øvrige ejendomme.

I forbindelse med behandling af en ansøgning efter husdyrbrugloven skal kommunen vurdere, hvordan det omkringliggende landskab påvirkes. Kommunen skal i særlig grad sikre, at landskabelige værdier ikke tilsidesættes, når der er tale om ikke-erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri. Derfor er der foretaget en udvidet landskabsanalyse, se Erhvervsmæssig nødvendighed og landskabsanalyse.

Gårdanlægget på Tangevej 7 er beliggende i karakterområdet ”Darum – Gørding” i yderkanten mod karakterområdet ”Sneum Å”. Her har det en dominerende placering i et landskab med sparsom beplantning. Landskabet vurderes at være sårbart overfor større tekniske anlæg i, eller på kanten af lavningen ned mod vandløbet.

Gårdanlægget er også omfattet af udpegningen ”større uforstyrret landskab”. Ifølge kommuneplanens retningslinje skal landskabet som udgangspunkt friholdes for større bygninger og anlæg. Undtagelsesvist kan større byggeri og anlæg tillades, hvis de er placeret og udformet, så de i mindst mulig grad påvirker det omgivende landskab. Byggeri og anlæg herunder store husdyrbrug, der ikke kan placeres uden for de større uforstyrrede landskaber, skal søges placeret og tilpasset, så de i mindst mulig grad påvirker oplevelsen af det uforstyrrede landskab.

Teknik & Miljø vurderer, at siloerne på grund af deres talrighed, højde og diameter vil være meget synlige i landskabet og medføre en vis påvirkning af det uforstyrrede landskab. Landskabet vil særlig blive påvirket fra vest- og østlige lokaliteter, da alle siloer her vil være synlige. Merpåvirkningen er mindre fra nord- og sydlige lokaliteter, da siloerne her skærmer delvist for hinanden.

Teknik & Miljø vurderer, at de ansøgte siloer inkl. tårntørreri og førsilo, på trods af deres industrilignende karakter og placering i et sårbart landskab, kan indpasses, så de landskabelige værdier ikke tilsidesættes.

Der lægges vægt på følgende:

- Hele ejendommen, Tangevej 7, er placeret inden for større uforstyrret landskab. Da alle ejendommens arealer er omfattet af denne landskabsbinding, er siloerne søgt placeret og tilpasset, så de i mindst mulig grad påvirker oplevelsen af det uforstyrrede landskab.
- Siloerne opføres i nordlig forlængelse af og/eller tilknytning til de 2 siloer, der blev miljøgodkendt i 2020. Herved kommer gårdanlægget til at fremstå samlet.
- Placeringen af siloerne bevirker, at de delvist vil skjærme for hinanden ved indkig til ejendommen fra flere af vejene i området. Dette gælder særligt fra de nærmeste veje, der ligger syd og nord for ejendommen (Tangevej, Østerhedevej, Stårupvej).
- Siloerne opføres med et traditionelt arkitektonisk udtryk (form, materialer og højde/diameter-forhold) for fodersiloer i landbrugserhvervet.
- Siloerne opføres væk fra den mere sårbare lavning ned mod Ilsted Å og dens forgreninger.

For at varetage hensynet til landskabet og sikre at de landskabelige værdier ikke tilsidesættes, stilles der vilkår om siloernes maksimale højde (inkl. kornfremføring) og diameter samt at siloernes udtryk, farve og materialer skal være identisk med de 2 tidligere miljøgodkendte siloer. Derudover stilles der vilkår om etablering og vedligeholdelse af nyt afskærmende beplantning vest og nord for siloerne samt vilkår om bevarelse af eksisterende afskærmende beplantning omkring gårdanlægget.

Transport

I dag oplagres kornet i foderlade på de forskellige ejendomme, hvor det høstes. Når der er behov for det, transporteres kornet til Tangevej 7, hvor det blandes til færdigfoder til bedriftens svinebesætninger. Transporterne har hidtil været fordelt over året.

Fremover vil det meste korn blive transporteret direkte til oplagring i de nye siloer på Tangevej 7 i forbindelse med høsten. Transporterne vil derfor fremover hovedsageligt foregå i høstperioden medio juli til medio september.

Teknik & Miljø har foretaget en vurdering af det ændrede transportmønster og denne fremgår af ”Beskrivelse og vurdering af transporter”.

Støjrapporten viser, at ind- og udkørsel til ejendommen, og kørsel på selve ejendommen overholder de vejledende støjrænser.

Teknik & Miljø vurderer, at de trafikale og miljømæssige gener forbundet med ændringer i transportmønstret ikke er af et omfang, der kan begrunde et afslag.

Naboer på Tangevej 1, 2, 3 og 5 påvirkes mest af det ændrede transportmønster. Beregninger viser, at der i en koncentreret 14 dages høstperiode fra kl. 11-22, vil være 2,6 til- og frakørsler i timen. Det vurderes, at dette ikke afviger væsentligt fra det antal transporter, der kan forekomme i landområder, når der er sæson for høst og ensilering. Der lægges vægt på, at transporter er sæsonbetonede og sjældent sker efter kl. 22, og dermed sikres naboerne 8 timers sammenhængende søvn.

Ændringen giver også anledning til et ændret transportmønster længere væk fra ejendommen. Ændringen vurderes her ligeledes ikke at kunne begrunde et afslag. Korntransporterne tilknyttet Tangevej 7 vurderes at udgøre en ubetydelig del af den samlede transport på vejene, og det ændrede transportmønster vurderes således at have en meget lille indvirkning.

Lovgrundlag, planer mv.

Husdyrbruget (lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug).

Kompetencer

Klima & Miljøudvalget.

Høring

Når udkastet til tillæg til miljøgodkendelsen foreligger, vil udkastet blive sendt i offentlig høring i minimum 14 dage, hvor omboende har mulighed for at komme med kommentarer.

Efter denne høring vil sagen igen blive forelagt Klima & Miljøudvalget, såfremt der modtages væsentlige bemærkninger.

Vurdering herunder alternativer

Husdyrloven fastsætter for nogle miljøforhold tydelige grænser for kommunens råderum, ved at der er fastsat specifikke beskyttelsesniveauer, mens den for andre miljøforhold giver et lidt større råderum, dog er afgørelser fra klagenævnet og vejledning fra Miljøstyrelsen med til at sætte rammerne for vurdering.

En ansøgning kan ikke godkendes, hvis det giver anledning til væsentlig virkning på miljøet. En overskridelse af beskyttelsesniveauerne, og den praksis, der har udviklet sig i nævnet og styrelsen, betragtes som en væsentlig virkning. Som udgangspunkt har kommunen ikke råderum til at meddele afslag, hvis beskyttelsesniveauer eller praksis er overholdt. For miljøforhold som vurderes ud fra kommunens egen praksis og lokale forhold, er der et større råderum til at vurdere, om der er tale om væsentlig virkning på miljøet.

Vurdering af landskab og transport er emner, hvor der i loven ikke er fastsat et specifikt beskyttelsesniveau. Vurderinger er derfor foretaget ud fra praksis og vejledning på området og de lokale forhold. Vurderinger fremgår af bilag.

Det er muligt at stille vilkår om, at indkørsel 2 ikke må benyttes til indlevering af korn efter kl. 22, hvis transportgener vurderes at være væsentlige. Det er transporterne sydfra via Jernved, som påvirker naboer på Tangevej 1, 2, 3 og 5. Vilkåret vil dog have den konsekvens, at de transporter der kommer østfra, heller ikke kan benytte indkørsel 2 efter kl. 22. Det er Teknik & Miljø's vurdering, at transporterne forbi naboer på Tangevej ikke giver anledning til væsentlige miljøgener.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at

1. der arbejdes videre med et udkast til miljøgodkendelse i overensstemmelse med den indsendte ansøgning.
2. udkastet til miljøgodkendelse til opførelse af yderligere 3 fodersiloer med tilhørende kornfremføring samt et tårntørreri og en forsilo sendes i høring med henblik på at meddele miljøgodkendelse.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

1. Godkendt

2. Liste V fremsatte ændringsforslag:

”Udkastet til miljøgodkendelse til opførelse af yderligere 3 fodersiloer med tilhørende kornfremføring samt et tårntørreri og en forsilo sendes i 4 ugers høring med henblik på genbehandling i udvalget med de modtagne høringsvar”

For ændringsforslaget stemte liste V, C og A, i alt 6.

Imod ændringsforslaget stemte liste F, i alt 1.

Ændringsforslaget godkendt.

Forvaltningens indstilling blev dermed ikke godkendt.

Bilag

Visualiseringer og tegninger

Erhvervsmæssig nødvendighed og landskabsanalyse

Beskrivelse og vurdering af transporter

Punkt 7: Retningslinjer PFAS

22/21173

Resumé

Teknik & Miljø har udarbejdet retningslinjer for håndtering af PFAS i Esbjerg (og Fanø) kommuner.

Retningslinjerne er overordnet en prioritering af Teknik & Miljø's ressourcer og fastlægger, at Esbjerg Kommune prioriterer indsatsen ved PFAS-kilder, hvor der er umiddelbar risiko for menneskers sundhed og er undersøgende i forhold til nye kilder.

Esbjerg Kommune understøtter, at der kommer nationalt/internationalt forbud mod PFAS-stoffer, og at Miljøstyrelsen fastlægger vejledende grænseværdier for PFOS/PFAS i industrispildevand.

Indtil der er fastsat vejledende nationale grænseværdier for PFAS-stoffer i industrispildevand m.m., vil Esbjerg Kommune være tilbageholdende med at fastlægge PFAS-grænseværdier til flere virksomheder.

De væsentligste kendte PFAS påvirkede lokaliteter i Esbjerg Kommune er alle håndteret eller afværget, således at de ikke udgør en umiddelbar risiko for menneskers sundhed.

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, at udvalget tager oplægget til PFAS-retningslinjer til efterretning.

Sagsfremstilling

Esbjerg Kommunes PFAS-retningslinjer

Esbjerg Kommune understøtter, at der kommer nationalt/internationalt forbud mod PFAS-stoffer, og at Miljøstyrelsen kommer med vejledende grænseværdier for PFOS/PFAS i industrispildevand. Indtil disse værdier er fastsat vil Esbjerg Kommune være tilbageholdende med at fastlægge PFAS-grænseværdier til flere virksomheder i Esbjerg Kommune.

1. Esbjerg Kommune har en tæt dialog med de virksomheder i Esbjerg Kommune, hvor der er konstateret forhøjede værdier af PFAS med henblik på at minimere kilderne, foretage afværgeforanstaltninger og evt. afdække muligheder for rensning for PFAS-stoffer.
2. Esbjerg Kommune er i tæt dialog med 2 virksomheder, hvor der er opstillet PFAS-rensenanlæg (det ene er et midlertidigt anlæg), med henblik på rensning til PFAS-grænseværdier fastsat af Esbjerg Kommune. Esbjerg Kommune samarbejder med virksomhederne for at finde løsninger i takt med udfordringerne med anlæggene og følger den teknologiske udvikling.
3. Esbjerg Kommune vil hos øvrige relevante virksomheder udelukkende stille krav om overvågning af PFAS-stoffer i forbindelse med prøvetagninger af spildevand, med henblik på en evt. senere indsats. Ved betydelige kilder er Esbjerg Kommune endvidere i dialog med virksomhederne med henblik på, at afdække kilder til PFAS i spildevand og undersøge muligheder for at nedbringe indholdet af PFAS. Eventuelle indsatser skal være tekniske mulige og proportionale.

4. Esbjerg Kommune videregiver information til virksomheder ifm. regelmæssigt miljøtilsyn, hvor oplysninger om anvendelse af PFAS-stoffer for relevante brancher videregives til virksomhedernes orientering.

Esbjerg Kommune arbejder endvidere for, at virksomheder med høje PFAS-værdier i deres spildevand, på sigt kan få opsat renseanlæg gennem DIN Forsyning, da DIN Forsynings kompetencer ift. rensning af spildevand er langt højere end hos den enkelte virksomhed.

PFAS i græs

På baggrund af de senest udmeldinger fra Naturstyrelsen ift. midlertidigt stop for afgræsning af styrelsens arealer, er Teknik & Miljø ved at afklare, hvorvidt der stadig kan afgræsses med konsumdyr på Esbjerg og Fanø kommuners arealer. Forvaltningen går i dialog med nabokommuner, styrelser og KL omkring, hvorledes dette skal håndteres.

PFAS i børnehaver, legepladser og institutioner

Der har været en række historier i bl.a. TV2 omkring bl.a. børnehaver, som er placeret ovenpå gamle deponier (lossepladser). Samtlige af disse lokaliteter, der er i den nuværende Esbjerg Kommune, er for ca. 20 år siden blevet håndteret, således at det ikke er muligt at komme i kontakt med det forurenede materiale ved leg og ophold på legepladser, sandkasser, bygninger m.m. Teknik & Miljø undersøger forholdene på Fanø.

Væsentligste kendte punktkilder

De væsentligste kendte punktkilder i Esbjerg Kommune er Esbjerg Brandskole, Deponi Syd, Måde Deponeringsanlæg (lukkede enheder), RGS og Esbjerg Lufthavn.

Ved Esbjerg Brandskole er der foretaget undersøgelser, der viser at der er en betydelig forurening af jord og grundvand på brandskolens områder. Esbjerg Kommune er tilsynsmyndighed, og der foregår p.t. en afklaring af om der er grundlag for, at Esbjerg Kommune kan meddele påbud i sagen. Spildevandet fra brandskolen renses for PFAS i brandskolens eget renseanlæg. Prøver af spildevandet fra brandskolen viser at spildevandet renses tilfredsstillende.

Ved Deponi Syd er der konstateret væsentligt indhold af PFAS-stoffer i det spildevand (perkolat), der ledes til renseanlæg. Der pågår et forløb, hvor deponiet er ved at undersøge mulighederne for at rense spildevandet, inden det ledes til renseanlægget. Der er en løbende dialog mellem Deponi Syd og Esbjerg Kommune, om de undersøgelser og tiltag der foretages med henblik på at opnå en tilfredsstillende spildevandsrensning.

Ved de nedlukkede deponeringsenheder i Måde, er der ligeledes foretaget undersøgelse af spildevandet (perkolatet), der afledes til renseanlæg. Resultaterne viser et lavere, men også betydeligt indhold af PFAS-stoffer. Der har kørt forsøg med rensning af perkolatet, som viste at teknologien ikke er tilfredsstillende. Der afventes forbedrede renseteknologier, inden der vurderes om der skal ske yderligere tiltag.

Ved RGS er konstateret et væsentligt indhold af PFAS-stoffer i spildevandet fra virksomheden. Virksomheden har frivilligt igangsat forskellige undersøgelser af mulighederne for at rense spildevandet inden afledning til spildevandssystemet.

Ved Esbjerg Lufthavn er der fundet indhold af PFAS-stoffer på et niveau, som ikke medfører et behov for afværge. Esbjerg Lufthavn har igangsat en frivillig kortlægning af mulige kilder til PFAS-forurening.

I Fanø Vandværk er der målt PFAS over drikkevandskvalitetskriteriet for drikkevand på 2 ng/l for 4 udvalgte PFAS-forbindelser. Der er implementeret rensning således at drikkevandet overholder kvalitetskriterierne for drikkevand.

Lovgrundlag, planer mv.

Jordforureningsloven af LBK nr. 282 af 27/03/2017

Økonomi

Udgifter til igangværende PFAS-projekter vil blive afholdt indenfor eksisterende budget. Væsentlige udvidelser af screeninger og fysiske undersøgelser gennemført af kommunen vil kræve tilførsel af yderligere midler/ressourcer.

Kompetencer

Klima & Miljøudvalget

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at oplægget til PFAS-retningslinjer tages til efterretning.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Taget til efterretning.

Bilag

Notat om status og retningslinjer for PFAS

Punkt 8: Interesstillkendegivelse i forhold til deltagelse i projekt PLADS TIL VAND

22/30361

Resumé

Københavns Universitet har rettet henvendelse til de fire kommuner; Tønder, Haderslev, Vejen og Esbjerg, som alle har arealer langs Ribe Å systemet med henblik på et samarbejdsprojekt omkring en helhedsorienteret landskabsstrategi med plads til vand som omdrejningspunkt.

Med input og feedback fra kommunerne samt fra Naturstyrelsen og Miljøstyrelsen er der nu udarbejdet en færdig projektbeskrivelse med tilhørende budget, som kan bruges til at søge medfinansiering fra private fonde.

Københavns Universitet har bedt de potentielle partnere om at udfylde en interesstillkendegivelse, såfremt man er positivt indstillet på at deltage i projektet på de beskrevne vilkår.

Klima & Miljøudvalget skal tage stilling til, at Esbjerg Kommune underskriver interesstillkendegivelse i forhold til deltagelse i projektet, såfremt der tilvejebringes fornøden delfinansiering fra private fonde og der foreligger interesstillkendegivelse fra de øvrige kommuner i Ribe Å systemet samt de statslige myndigheder.

Sagsfremstilling

Alle kommuner står i disse år over for en række nye problemstillinger i forhold til planlægningen for det åbne land. Der er et stort pres på arealanvendelsen i forhold til byvækst, men også ude i det åbne land, hvor der bl.a. skal findes plads til vådområdeprojekter, håndtering af overfladevand i takt med, at klimaet ændrer sig, vedvarende energianlæg, mere skov og natur og en fortsat fødevarerproduktion. Der er i stigende grad fokus på, at planlægningen og de konkrete projekter skal sikre multifunktionelle løsninger, og her er de traditionelle planlægningsværktøjer ikke altid nok.

Projektet Plads til vand tager udgangspunkt i den konkrete udfordring med at sikre plads til håndtering af overfladevand, men understøtter samtidig etablering af sammenhængende landskaber, hvor biodiversiteten forbedres, CO2 lagringen forøges, næringsstofudledning mindskes og landskabets kulturarvs- og oplevelsesværdier styrkes.

Projektet søger aktivt at forbedre vandhåndteringen i Ribe Å systemet ved samtidig at indtænke løsninger på en række af de øvrige samfundsmæssige problemstillinger. Projektet tager afsæt i nyeste forskning inden for hydrologi, biodiversitet, kulturstofbinding, bæredygtig fødevarer- og energiproduktion, sikring af kulturarv, bæredygtig bosætning, rekreative muligheder for øget livskvalitet, læring og samskabelse, og har som mål at tjene til inspiration for resten af Danmark.

Målsætningerne for projekter er at:

- Udarbejde en helhedsorienteret landskabsstrategi for Ribe Å systemet
- Igangsætning af konkrete, strategiske (landskabs) projekter
- Landskabsstrategiens vision, mål og principper implementeres i de deltagende kommuners overordnede planer, herunder kommuneplaner.
- Samarbejdet mellem de statslige og kommunale myndigheder styrkes.

Projektet giver rammerne for at arbejde med planlægningen på en ny måde, hvor der samarbejdes på tværs af kommunegrænser, inddrage den nyeste forskning og samtidig involvere lodsejere og andre interessenter direkte i

processen.

Derudover har Esbjerg Kommune en særlig interesse i projektet, fordi det kan bidrage til at tilbageholde vand opstrøms i Ribe Å systemet. Ribe Å systemet afvander fra et meget stort opland på mere end 900 km² og vandet lander hos os, før det løber ud i Vadehavet. Imidlertid skaber vandet fra tid til anden oversvømmelser udenfor og inde i Ribe. Derfor og af naturmæssige hensyn har Esbjerg Kommune en stor interesse i processer og projekter, som kan tilbageholde noget af vandet opstrøms Ribe Øster Å.

Kommunens primære motivation vil være, at der bliver igangsat delprojekter, som kan tilbageholde noget vand i nabokommunerne.

Projektet skal være et samarbejde mellem Københavns Universitet og kommunerne Esbjerg, Haderslev, Vejen samt Tønder. Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen og VOS (VandOplandsStyregruppe) indgår ligeledes i samarbejdet, men er ikke medansøgere, når der skal søges midler hos private fonde.

Der har været afholdt en række møder mellem parterne Københavns Universitet, de 4 kommuner, Miljøstyrelsen og Naturstyrelsen. Møderne har resulteret i en samlet projektbeskrivelse, der skal danne baggrund for en ansøgning til private fonde om at med-finansiere projektet.

Økonomi

Projektet er bygget op, så finansieringen tilvejebringes via dels private fonde og dels via medfinansiering fra de involverede kommuner og statslige institutioner.

Esbjerg Kommune forventes at bidrage med personaleresourcer for hvad der svarer til 92 arbejdsdage i alt i løbet af den 4 årige projektperiode.

Ressourcerne forventes primært at ligge hos By & Arealudvikling (i alt 68 arbejdsdage i projektperioden), men også hos Natur & Vandmiljø, som dog vil kunne samordne det med de opgaver, de alligevel har i forhold til lavbundsprojekter i området. Natur & Vandmiljø tegner sig for 24 arbejdsdage ud af de 92 arbejdsdage, afsat til deltagelse i projektperioden.

Kompetencer

Plan & Byudviklingsudvalget > Klima & Miljøudvalget

Planmæssige konsekvenser

Såfremt der opnås politisk enighed blandt de deltagende kommuner om en fælles helhedsorienteret landskabsstrategi, indarbejdes principperne herfor i kommunens overordnede planer, herunder kommuneplanen. Der forventes ikke nogen væsentlig arbejdspåvirkning for andre afdelinger eller kontorer ud over det tidsforbrug, der er angivet ovenfor.

Konsekvenser for andre udvalg

Der kan forventes positive konsekvenser for Klima & Miljøudvalget for så vidt angår mulighederne for reduktion af CO₂ i forbindelse med projekter for tilbageholdelse af vand.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at Esbjerg Kommune underskriver interesselikendegivelse i forhold til deltagelse i projektet, såfremt der tilvejebringes fornøden delfinansiering fra private fonde og der foreligger interesselikendegivelse fra de øvrige kommuner i Ribe Å systemet samt de statslige myndigheder.

Beslutning Plan & Byudviklingsudvalget den 11-05-2023

Godkendt.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Godkendt.

Bilag

Projektbeskrivelse for PLADS TIL VAND

Budget PLADS TIL VAND

Interesstillæg til PLADS TIL VAND

Punkt 9: Information, forespørgsler og orientering

22/30124

Information/forespørgsler

- Orientering om stormflodssikring af Esbjerg by
- Orientering om EU-projekt
- Orientering om fredningssag i Marbæk
- Orientering om affaldsindsamling
- Forespørgsel om fællesmøde med Fanø Kommunes fagudvalg
- Forespørgsel vedr. håndtering af VE-projekter

Generel orientering

Intet.

Afgørelse truffet af forvaltningen eller efter bemyndigelse

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at Klima & Miljøudvalget orienteres.

Beslutning Klima & Miljøudvalget den 12-05-2023

Orientering givet.

Punkt 10: Godkendelse af underskriftsblad